

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Białymstoku**

Białystok, dnia 28 lipca 2009 r.

**Zarząd
Gminnej Spółki Wodnej „Szumowo”
w Szumowie**

LBI-410-009-10/2009
P/09/122

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 3 pkt 4 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 roku o Najwyższej Izbie Kontroli¹, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku skontrolowała w Gminnej Spółce Wodnej „Szumowo” w Szumowie („Spółce”) stan utrzymania w latach 2007-2009 (I półrocze) urządzeń melioracji wodnych szczegółowych.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawiono w protokóle podpisanym 7 lipca 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wykorzystanie w latach 2007-2008 dotacji z budżetu państwa otrzymanych na konserwację urządzeń melioracyjnych oraz wskazuje na dostateczny stan utrzymania tych urządzeń.

Spółka obejmowała swoją działalnością 21 sołectw (wg stanu na 30 czerwca 2009 r.), na terenie których znajdowało się 6.538,39 ha gruntów zmeliorowanych, w tym 942,6 ha rowami i 5.595,79 ha drenowaniami (z 410 studzienkami drenarskimi). Na łącznej długości 208,599 km rowów melioracyjnych znajdowało się: 618 budowli przejazdowych (przepustów), 8 przepusto-zastawek lub zastawek oraz 1.241 szt. wylotów drenarskich.

1. W ocenie NIK poziom utrzymania przez Spółkę urządzeń melioracji wodnych szczegółowych (u.m.sz.) był zadowalający, nieco odbiegający od dobrych praktyk i zaleceń wskazujących na coroczną potrzebę: konserwacji gruntownej 1/3 rowów

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm., zwanej dalej „ustawą o NIK”,

melioracyjnych i bieżącej obejmującej ich całość, oczyszczania studzienek i wylotów drenarskich, przepustów i urządzeń piętrzących, bowiem:

- konserwacją gruntowną (odmuleniem) w latach 2007-2009 (I półrocze), objęto 83,5 km rowów, tj. 40 % łącznej ich długości,
- konserwację bieżącą (polegającą na obkaszaniu skarp i wykaszaniu dna rowów) przeprowadzono na 208,495 km rowów w 2007 roku (99,9% łącznej ich długości) i 208,599 km rowów w 2008 r. (100% łącznej ich długości),
- corocznie dwukrotnie odmulono wszystkie studzienki drenarskie (410 szt.) i wyremontowano 13,7 % wylotów drenarskich (170 z 1.241 szt.),
- prowadzono w okresie wegetacyjnym nawodnienia, przy pomocy (7 z 8 szt.) budowli piętrzących na rowach melioracyjnych.

Stan ten potwierdzono w trakcie oględzin 10,8 km (5,18 % łącznej długości) szczegółowych rowów melioracyjnych, które były drożne i zapewniały swobodny przepływ wody. Skarpy i dna rowów – w okresie objętym kontrolą - poddano w całości koszeniu a 1,64 km rowów odmuleniu. Również stan techniczny objętych oględzinami 6 przepustów i 18 z 21 studzienek drenarskich był dobry. Z pozostałych trzech studzienek, dwie wymagały remontu a jedna – z uwagi na zalanie – usunięcia awarii. Poza tym 2 z 4 budowli piętrzących nie posiadało elementów tamujących przepływ wody, a 3 z 4 wylotów drenarskich było drożnych i oczyszczonych (1 wylot podtopiony z uwagi na niedrożny przepust drogowy). Uchybienia w utrzymaniu u.m.sz. były spowodowane:

- niewystarczającymi środkami finansowymi wynikającymi z wysokości składki członkowskiej ustalonej na poziomie 17 zł/ha w 2007 roku, 18 zł/ha w 2008 roku i 19 zł/ha w 2009 roku od powierzchni zmeliorowanych i zdrenowanych, zapewniającymi sfinansowanie odpowiednio 77,9 %, 64,2 % i 84,5 % planowanych wydatków. Wykonywanie zabiegów w zakresie i z częstotliwościami wynikającymi z dobrych praktyk byłoby możliwe przy składce członkowskiej w wysokości co najmniej 20 zł/ha (przy 100 % ściągłości i bez wydatków związanych z działalnością organizacyjną Spółki i dofinansowania na poziomie 20.000 zł rocznie z Urzędu Gminy w Szumowie),
- zaległościami w opłacaniu składek, których ściągłość w okresie objętym kontrolą kształtowała się na poziomie 83,8 % - 83,9 %. Pogorszeniu uległa ściągłość zaległości z 16.249,65 zł w 2007 roku do 10.017,94 zł w 2008 roku. Przyczyniło się do tego niekierowanie od 2007 roku tytułów wykonawczych do egzekucji, w związku z interpretacją Ministerstwa Finansów z 6 lutego 2008 r. (w której możliwość

egzekucji administracyjnej uzależniono od uzyskania stosownych orzeczeń sądowych).

2. NIK pozytywnie ocenia wykorzystanie dotacji otrzymanych od Wojewody Podlaskiego. W latach 2007-2008 Spółka pozyskała w formie dotacji łącznie 48.286 zł (w tym 40.900 zł w 2007 roku i 7.386 zł w 2008 roku), które w całości przeznaczono na konserwację urządzeń melioracyjnych, finansując nimi 17,4% ogólnej wartości tych prac. W ramach pozyskania i rozliczenia dotacji - z zachowaniem obowiązujących procedur - przekazano wymaganą dokumentację. Wystąpiły jednak przypadki rozbieżności pomiędzy danymi, wykazanymi przez Spółkę w dokumentacji przekazanej Wojewodzie Podlaskiemu a danymi wynikającymi z ewidencji księgowej Spółki, bowiem w rozliczeniu za 2007 rok, zaniżono o 1.161,73 zł wartość prac konserwacyjnych i zawyżono o 13.978,53 zł wartość tych prac sfinansowanych ze składek, a w rozliczeniu za 2008 rok zawyżono o 5.049,61 zł wartość prac konserwacyjnych i o 3.769,71 zł wartość tych prac sfinansowanych ze składek. Błędy te nie miały wpływu na wysokość przyznanej przez Wojewodę Podlaskiego dotacji oraz jej wykorzystanie.
3. W okresie objętym kontrolą na rachunek Spółki wpłynęło łącznie 347.381,53 zł, w tym: 298.086,38 zł składek członkowskich, 48.286 zł dotacji Wojewody Podlaskiego i 1.009,15 zł z dochodów z upomnień i odsetek bankowych. Wydatki zamknęły się łączną kwotą 311.458,14 zł, z których 277.880,57 zł (89,2 %) przeznaczono na prace konserwacyjne, zaś pozostałe wydatki – 33.577,57 zł (10,8 %) dotyczyły: diet członków Zarządu, Komisji Rewizyjnej i umowy-zlecenia na prowadzenie księgowości – 25.881,03 zł oraz inkasa sołtysów – 7.696,54 zł.

Poza tym w okresie objętym kontrolą konserwacja bieżąca na 125,3 km rowów melioracyjnych (60,1 % łącznej ich długości) została sfinansowana, w łącznej wysokości 40.000 zł (tj. po 20.000 zł rocznie), przez Wójta Gminy Szumowo. Wystawione faktury zostały przez Urząd Gminy opłacone bezpośrednio wykonawcom, a wykonane roboty udokumentowano kosztorysami powykonawczymi i protokołami odbioru, podpisanymi przez pracowników Urzędu Gminy, Starostwa w Zambrowie i Wojewódzkiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych Inspektoratu w Zambrowie.

4. Uchwały Walnego Zgromadzenia Delegatów (w sprawie wysokości składek członkowskich i terminów jej płatności, planu prac, zatwierdzenia sprawozdania budżetowego oraz udzielenia absolutorium Zarządowi) zostały przesłane organowi nadzoru, stosownie do

postanowień art. 179 § 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne² oraz statutu, tj. w terminie 7 dni od dnia ich podjęcia.

Natomiast wykaz członków Spółki (stanowiący załącznik do statutu) był nieaktualny, co wykazała weryfikacja 240 osób ujętych w tym wykazie (23,6 % z ogółu 1.018), z których 64, tj. 26,7 %, nie było już właścicielami gospodarstw rolnych na terenie Gminy Szumowo. Zgodnie z uregulowaniami art. 166 ust. 2 Prawa wodnego do statutu dołącza się wykaz członków spółki, zawierający ich oznaczenia, wskazanie siedzib i adresów.

Przedstawiając powyższą ocenę i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Podjęcie działań na rzecz poprawy ściągłości składek członkowskich.
2. Sporządzanie informacji i rozliczeń związanych z dotacjami na działalność statutową Spółki, zgodnych z ewidencją księgową.
3. Doprowadzenie do aktualności danych zawartych w wykazie członków Spółki, określonych w art. 166 ust. 2 Prawa wodnego.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Zarząd Spółki w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia przysługuje Zarządowi Spółki prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku umotywowanych zastrzeżeń w sprawie oceny, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu. W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli

Ryszard Walendzik

² Dz.U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019 ze zm., dalej zwanej „Prawem wodnym”